

436**U S T A W A**

z dnia 20 grudnia 1989 r.

o zmianie ustaw — Prawo o ustroju sądów powszechnych, o Sądzie Najwyższym, o Naczelnym Sądzie Administracyjnym, o Trybunale Konstytucyjnym, o ustroju sądów wojskowych i Prawo o notariacie.

Art. 1. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 31, poz. 137 oraz z 1989 r. Nr 4, poz. 24 i Nr 33, poz. 175) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sądy powszechne sprawują wymiar sprawiedliwości w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.”;

2) art. 3 i 4 skreśla się;

3) w art. 6 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sędziów powołuje Prezydent Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.”;

4) w art. 7 § 1 skreśla się;

- 5) art. 12 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 12. Zwierzchni nadzór nad działalnością administracyjną sądów powszechnych sprawuje Minister Sprawiedliwości.”;
- 6) po art. 12 dodaje się art. 12¹ w brzmieniu:
 „Art. 12¹. Minister Sprawiedliwości przedstawia Prezydentowi i Krajowej Radzie Sądowictwa informację o działalności sądów powszechnych.”;
- 7) w art. 17 w § 1 wyrazy „Ministrem Administracji i Gospodarki Przestrzennej” zastępuje się wyrazami „Ministrem — Szefem Urzędu Rady Ministrów”;
- 8) w art. 18 § 5 skreśla się;
- 9) w art. 19¹ § 4 skreśla się;
- 10) art. 26 skreśla się;
- 11) art. 29—34 otrzymują brzmienie:
 „Art. 29. § 1. Minister Sprawiedliwości sprawuje zwierzchni nadzór nad działalnością administracyjną sądów osobiście, przez właściwe organy lub wyznaczone osoby.
- § 2. Prezes sądu kieruje sądem i reprezentuje go na zewnątrz, pełni czynności administracji sądowej i inne czynności przewidziane w ustawie oraz w odrębnych przepisach.
- § 3. Prezes sądu wojewódzkiego wykonuje ponadto czynności administracji sądowej w stosunku do sądów rejonowych na obszarze właściwości sądu wojewódzkiego.
- § 4. Prezes sądu w zakresie administracji sądowej jest organem podległym Ministrowi Sprawiedliwości.
- § 5. Prezesa sądu zastępuje wyznaczony wiceprezes lub sędzia.
- Art. 30. § 1. Prezesa sądu wojewódzkiego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród co najmniej dwóch kandydatów wybranych przez zgromadzenie ogólne sędziów. Kandydatów zgłaszają członkowie zgromadzenia lub Minister Sprawiedliwości spośród sędziów sądu wojewódzkiego, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Sądu Najwyższego. Prezesa sądu wojewódzkiego odwołuje Minister Sprawiedliwości za zgodą zgromadzenia ogólnego lub na jego wniosek.
- § 2. Prezesa sądu rejonowego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród co najmniej dwóch sędziów. Kandydatów przedstawia prezes sądu wojewódzkiego, za zgodą kolegium sądu wojewódzkiego i po zasięgnięciu opinii sędziów sądu rejonowego wyrażonej na zebraniu sędziów. Jedna kandydatura może być przedstawiona w razie braku innych kandydatów. Prezesa sądu rejonowego odwołuje Minister
- Sprawiedliwości za zgodą kolegium sądu wojewódzkiego lub na wniosek prezesa sądu wojewódzkiego uzgodniony z kolegium sądu wojewódzkiego — po zasięgnięciu opinii sędziów sądu rejonowego wyrażonej na zebraniu sędziów.
- § 3. Do powołania i odwołania wiceprezesa sądu wojewódzkiego stosuje się § 1, a do powołania i odwołania wiceprezesa sądu rejonowego § 2.
- § 4. Prezes i wiceprezes sądu jest powoływany na okres czterech lat i nie może być powołany ponownie, jeżeli zajmował to samo stanowisko przez dwie kolejne kadencje.
- Art. 31. Na stanowisko prezesa i wiceprezesa sądu rejonowego może być powołany także sędzia sądu wojewódzkiego.
- Art. 32. § 1. Osoby powołane do kierowania działalnością administracyjną sądów mają prawo wglądu w czynności sądów, mogą żądać wyjaśnień oraz usunięcia uchybień. Minister Sprawiedliwości oraz prezesi sądów mogą uchylać zarządzenia administracyjne niezgodne z prawem.
- § 2. Osoby, o których mowa w § 1, mogą być obecne na rozprawie toczącej się z wyłączeniem jawności.
- § 3. W razie stwierdzenia uchybienia w zakresie sprawności postępowania sądowego, Minister Sprawiedliwości oraz prezesi sądów mogą zwrócić na nie uwagę i żądać usunięcia skutków tego uchybienia.
- Art. 33. Czynności, o których mowa w art. 29 i 32, nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli.
- Art. 34. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowo tryb wykonywania nadzoru nad działalnością administracyjną sądów przez organy i osoby do tego wyznaczone.”;
- 12) art. 35 i 39 skreśla się;
- 13) w art. 40:
 a) w § 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „Delegatów sędziów sądów rejonowych, w liczbie równej liczbie sędziów sądu wojewódzkiego, wybierają na okres dwóch lat zebrania sędziów sądów rejonowych; Minister Sprawiedliwości ustala regulamin wyboru delegatów.”;
- b) w § 4 zdanie trzecie otrzymuje brzmienie: „Głosowanie jest tajne, jeżeli żądanie takie zgłosi chociażby jeden z obecnych członków zgromadzenia.”;
- c) § 6 skreśla się;
- 14) art. 41 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 41. Zgromadzenie ogólne realizuje zadania określone w ustawie, a w szczególności:
 1) przedstawia Krajowej Radzie Sądow-

- nictwa kandydatów na stanowiska sędziów,
- 2) wybiera przedstawicieli na zebranie przedstawicieli zgromadzeń ogólnych sędziów,
 - 3) wybiera kandydatów na prezesów i wiceprezesów sądu wojewódzkiego oraz wyraża zgodę na ich odwołanie,
 - 4) wysłuchuje informacji prezesa sądu wojewódzkiego o działalności sądów oraz wyraża opinię w tym zakresie,
 - 5) ustala liczbę i wybiera członków kolegium sądu wojewódzkiego,
 - 6) rozpatruje sprawozdania z działalności kolegium sądu wojewódzkiego oraz omawia kierunki jego pracy.”;
- 15) w art. 42:
- a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kolegium sądu wojewódzkiego składa się z czterech do dziesięciu członków, wybieranych przez zgromadzenie ogólne spośród jego członków. Przewodniczącym kolegium jest prezes sądu wojewódzkiego, a w razie jego nieobecności — zastępca przewodniczącego, wybierany przez kolegium spośród jego członków.”,
 - b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Do podjęcia uchwał jest wymagana obecność co najmniej dwóch trzecich składu kolegium sądu wojewódzkiego. Uchwały zapadają większością głosów, a w razie równości głosów przesądza głos przewodniczącego.”;
- 16) w art. 43:
- a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kolegium sądu wojewódzkiego realizuje zadania określone w ustawie, nie zastrzeżone do wyłącznej właściwości zgromadzenia ogólnego, a w szczególności:

 - 1) ustala podział czynności w sądach, określa zasady przydziału spraw poszczególnym sędziom i zasady zastępstw sędziów,
 - 2) powołuje i odwołuje przewodniczących wydziałów,
 - 3) rozpatruje wnioski wynikające z wizytacji i lustracji sądów,
 - 4) wyraża zgodę na powołanie i odwołanie prezesów i wiceprezesów sądów rejonowych,
 - 5) wyraża opinię o kandydatach na asesorów sądowych,
 - 6) ustala projekt listy kandydatów na aplikantów sądowych,
 - 7) rozpatruje odwołania od rozstrzygnięcia prezesa sądu wojewódzkiego odmawiającego zgody na podjęcie dodatkowego zatrudnienia przez sędziego,
 - 8) wyraża opinie w innych sprawach przed-
- stawionych przez prezesa sądu wojewódzkiego.”,
- b) w § 3 zdanie drugie skreśla się;
- 17) w art. 45 w § 1 i 2 wyrazy „10 000 zł” zastępuje się wyrazami „do wysokości dwukrotnego najniższego wynagrodzenia.”;
 - 18) w art. 47:
 - a) w zdaniu pierwszym na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „adwokata i radcy prawnego biorących udział w sprawie.”,
 - b) zdanie drugie skreśla się;
 - 19) w dziale II tytuł rozdziału 2 otrzymuje brzmienie: „Powolywanie i odwoływanie sędziów”;
 - 20) w art. 53 pkt 2 skreśla się;
 - 21) w art. 54 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) profesorów i doktorów habilitowanych nauk prawnych w polskich szkołach wyższych, w Polskiej Akademii Nauk oraz w instytutach naukowo-badawczych i innych placówkach naukowych.”;
 - 22) art. 57 skreśla się;
 - 23) w art. 59:
 - a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przy powołaniu sędziego składa ślubowanie wobec Prezydenta według następującej roty: „Ślubuję uroczyście na powierzonym mi stanowisku sędziego służyć wiernie Narodowi Polskiemu, stać na straży prawa, obowiązki mojego urzędu wypełniać sumiennie, sprawiedliwość wymierzać bezstronnie według mego sumienia i zgodnie z przepisami prawa, dochować tajemnicy państwowej i służbowej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości.”,
 - b) § 2 skreśla się,
 - c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Sędzia, przechodząc na inne stanowisko sędziowskie, nie składa ponownie ślubowania.”;
 - 24) w art. 60:
 - a) § 2 skreśla się,
 - b) w § 3 wyrazy „oraz sporządzania opinii” skreśla się;
 - 25) art. 61 otrzymuje brzmienie:

„Art. 61. Sędziowie są nieusuwalni ze swojego stanowiska, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w niniejszej ustawie.”;
 - 26) w art. 62:
 - a) w § 1 w zdaniu wstępnym wyrazy „Minister Sprawiedliwości zwalnia” zastępuje się wyrazami „Prezydent na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa odwołuje”,
 - b) w § 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przekroczył 65 lat życia, chyba że Krajowa Rada Sądownictwa z inicjatywy prezesa sądu wojewódzkiego lub na wniosek sędziego wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska, nie dłużej jednak niż do ukończenia 70 lat,”,

- c) w § 2 wyrazy „Minister Sprawiedliwości może zwolnić” zastępuje się wyrazami „Prezydent na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa może odwołać”;
- d) dodaje się § 4 i 5 w brzmieniu:
- „§ 4. Sędzia uprawniony do świadczeń emerytalnych, pozostając na stanowisku sędziego po przekroczeniu 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę, pobiera świadczenie emerytalne i wynagrodzenie na zasadach ogólnych dotyczących emerytów wykonujących zatrudnienie. Przepisy art. 81 i 82 oraz 86 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267, z 1984 r. Nr 52, poz. 268 i 270, z 1986 r. Nr 1, poz. 1 oraz z 1989 r. Nr 35, poz. 190 i 192) stosuje się.
- § 5. Sędzia odwołany z powodu wymienionego w § 1 pkt 1 ma prawo powrócić na stanowisko zajmowane poprzednio lub otrzymać stanowisko równorzędne poprzednio zajmowanemu, jeżeli nie ma innych przeszkód prawnych.”;
- 27) w art. 63:
- a) w § 1 wyrazy „lub zwolnieniu” skreśla się,
- b) § 2 otrzymuje brzmienie:
- „§ 2. Prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarne o wydaleniu ze służby sędziowskiej oraz prawomocne orzeczenie sądu skazującego na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania stanowiska sędziego, pociąga za sobą, z mocy prawa, utratę stanowiska sędziego; stosunek służbowy sędziego wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia.”;
- 28) w art. 64 w § 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) gdy wymaga tego wzgląd na powagę stanowiska sędziego na podstawie uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, podjętej na wniosek kolegium sądu wojewódzkiego; przed podjęciem uchwały Krajowa Rada Sądownictwa wysłuchuje wyjaśnień sędziego, chyba że nie jest to możliwe.”;
- 29) w art. 66 § 3 otrzymuje brzmienie:
- „§ 3. Prezes sądu wojewódzkiego, po uzyskaniu zgody kolegium sądu wojewódzkiego, może delegować sędziego do pełnienia obowiązków sędziego na obszarze właściwości tego samego sądu wojewódzkiego, jednakże na czas nie dłuższy niż miesiąc w ciągu roku.”;
- 30) art. 67 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 67. § 1. Sędzia jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim oraz stale podnosić kwalifikacje zawodowe.
- § 2. Sędzia powinien w służbie i poza służbą strzec powagi stanowiska sędziego i unikać wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności sędziego lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.
- § 3. W okresie zajmowania stanowiska sędzia nie może należeć do partii politycznej ani brać udziału w żadnej działalności politycznej. Zakaz działalności politycznej nie dotyczy posła i senatora.”;
- 31) w art. 71 w § 4 wyrazy „Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii” skreśla się;
- 32) w art. 72 § 2 otrzymuje brzmienie:
- „§ 2. W sprawach o roszczenia ze stosunku pracy sędziemu przysługuje droga sądowa.”;
- 33) art. 74 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 74. § 1. Wynagrodzenie zasadnicze sędziów równorzędnych sądów jest równe i stanowi, odpowiednio do rangi stanowiska sędziego, wielokrotność przeciętnego wynagrodzenia w sferze produkcji materialnej; wysokość wynagrodzenia sędziów sądów równorzędnych różnicuje staż pracy i pełnione funkcje.
- § 2. Wynagrodzenie sędziów określa, w drodze rozporządzenia, Prezydent po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa.”;
- 34) w art. 75 w § 2 po wyrazach „prokuratorów, a także” dodaje się wyrazy „okresy wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub zajmowania samodzielnego stanowiska w organach administracji państwowej, z którym związana była praktyka prawnicza, oraz”;
- 35) w art. 82 dodaje się § 3 w brzmieniu:
- „§ 3. Sędzia powołany do niezawodowej służby wojskowej odbywa ją w organach sądownictwa wojskowego.”;
- 36) w art. 84 § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Po upływie jednego roku od chwili czynu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, a w razie wszczęcia — ulega ono umorzeniu.”;
- 37) art. 86 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 86. § 1. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych sędziów są powołane sądy dyscyplinarne:
- 1) w pierwszej instancji — Sąd Dyscyplinarny,
 - 2) w drugiej instancji — Wyższy Sąd Dyscyplinarny.
- § 2. Sądy dyscyplinarne składają się z sędziów wybranych — w liczbie wskazanej przez Krajową Radę Sądownictwa — przez zgromadzenia ogólne sędziów Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz zebranie przedstawicieli zgromadzeń ogólnych sędziów w sądach wojewódzkich.
- § 3. Przewodniczących i wiceprzewodniczących sądów dyscyplinarnych wybierają spośród siebie sędziowie tych sądów.

- § 4. Sąd Dyscyplinarny oraz Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekają w składzie trzech sędziów.
- § 5. Przewodniczącego składu wyznacza przewodniczący sądu dyscyplinarnego.
- § 6. Sąd dyscyplinarny może orzekać na sesjach wyjazdowych w sądzie wojewódzkim, na obszarze właściwości którego obwiniony zajmuje stanowisko sędziego, chyba że sprzeciwia się temu dobro wymiaru sprawiedliwości.
- § 7. Kadencja sądów dyscyplinarnych trwa 4 lata.
- § 8. Obsługę administracyjną zapewnia sądom dyscyplinarnym Biuro Prezydialne Sądu Najwyższego.”;
- 38) art. 87 i 88 skreśla się;
- 39) art. 90 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 90. § 1. Rzecznika dyscyplinarnego w sądzie dyscyplinarnym wyznacza spośród sędziów organ, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w sprawie.
- § 2. Rzecznik dyscyplinarny jest związany wskazaniami organu, który go wyznaczył.”;
- 40) w art. 92:
- a) w § 2 wyrazy „za zgodą Ministra Sprawiedliwości” skreśla się,
- b) § 3 otrzymuje brzmienie:
- „§ 3. Protokolantem może być sędzia, asesor lub aplikant wyznaczony przez przewodniczącego sądu dyscyplinarnego w porozumieniu z prezesem właściwego sądu.”;
- 41) art. 93 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 93. § 1. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego mogą zgłosić Minister Sprawiedliwości, prezes sądu wojewódzkiego lub kolegium sądu wojewódzkiego, po wstępnym wyjaśnieniu okoliczności koniecznych do ustalenia znamion zarzucanego obwinionemu czynu oraz złożeniu wyjaśnień przez obwinionego, chyba że złożenie tych wyjaśnień nie jest możliwe.
- § 2. Sąd dyscyplinarny rozpoznaje wniosek i w razie jego uwzględnienia podejmuje uchwałę o wszczęciu postępowania. Uchwała powinna zawierać dokładne określenie czynu, który ma być przedmiotem postępowania. Odpis uchwały doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu organu, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania, kolegium sądu wojewódzkiego i obwinionemu.
- § 3. W terminie 7 dni od dnia doręczenia uchwały oddalającej wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przysługuje rzecznikowi dyscyplinarnemu i kolegium sądu wojewódzkiego zażalenie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.
- § 4. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego oraz zażalenie powinny być rozpoznane w terminie 7 dni od dnia ich wpływu do sądu.”;
- 42) art. 103—105 otrzymują brzmienie:
- „Art. 103. § 1. Od każdego prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie dyscyplinarne rewizję nadzwyczajną do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego mogą wnieść Krajowa Rada Sądownictwa, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Minister Sprawiedliwości.
- § 2. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje rewizje nadzwyczajne w składzie siedmiu sędziów, z tym że przewodniczącym składu jest sędzia Sądu Najwyższego.
- § 3. Rewizję nadzwyczajną na niekorzyść obwinionego można wnieść tylko w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia.
- § 4. Niedopuszczalna jest rewizja nadzwyczajna od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego zapadłego w następstwie rozpoznania rewizji nadzwyczajnej.
- § 5. Rewizję nadzwyczajną od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego rozpoznaje Wyższy Sąd Dyscyplinarny w składzie siedmiu sędziów, z wyłączeniem sędziów, którzy wydali zaskarżone orzeczenie.
- Art. 104. O wznowienie postępowania dyscyplinarnego mogą również wystąpić Krajowa Rada Sądownictwa, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Minister Sprawiedliwości.
- Art. 105. § 1. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego może nastąpić, jeżeli umorzenie postępowania lub wydanie wyroku nastąpiło wskutek przestępstwa albo jeżeli w ciągu pięciu lat od umorzenia lub od wydania wyroku wyjdą na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogły uzasadniać skazanie lub wymierzenie kary surowszej.
- § 2. Wznowienie postępowania na korzyść skazanego może nastąpić także po jego śmierci, jeżeli wyjdą na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogą uzasadniać uniewinnienie lub wymierzenie kary łagodniejszej.
- § 3. W razie śmierci skazanego, wniosek o wznowienie postępowania mogą złożyć jego małżonek, krewni w linii prostej, rodzeństwo, przysposabiający lub przysposobiony oraz rzecznik dyscyplinarny.”;

- 43) art. 107 skreśla się;
- 44) w art. 115 w § 1 i 2 wyrazy „Rada Państwa” zastępuje się wyrazem „Prezydent”;
- 45) w art. 121:
- w § 2 na końcu dodaje się wyrazy „za zgodą kolegium sądu wojewódzkiego”,
 - w § 3 w zdaniu pierwszym po wyrazach „asesorów sądowych” dodaje się wyrazy „którym powierzono pełnienie czynności sędziowskich”, a w zdaniu drugim po wyrazie „wypowiedzeniu” dodaje się wyrazy „za zgodą kolegium sądu wojewódzkiego”;
- 46) art. 123 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 123. Aplikant za naruszenie swoich obowiązków ponosi odpowiedzialność porządkową lub dyscyplinarną na zasadach obowiązujących mianowanych urzędników państwowych.”;
- 47) art. 124 skreśla się;
- 48) w art. 131:
- w § 1 w pkt 3 po wyrazie „komornika” dodaje się wyrazy „sposób sprawowania jego zastępstwa”,
 - w § 2 wyrazy „Ministrem Pracy, Plac i Spraw Socjalnych” zastępuje się wyrazami „Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej”;
- 49) w art. 139 w § 1 pkt 2 skreśla się;
- 50) w art. 143 § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Kandydatów na ławników zgłaszają radom narodowym organizacje społeczne, związki zawodowe, zebrania samorządu mieszkańców miast i wsi oraz co najmniej 25 obywateli mających czynne prawo wyborcze, zamieszkujących stale na danym terenie, w terminie do dnia 31 lipca ostatniego roku kadencji, w trybie, który określi Prezydent.”;
- 51) art. 149 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 149. W razie potrzeby, zwłaszcza z powodu zmniejszenia się w czasie kadencji liczby ławników, rada narodowa na wniosek prezesa sądu wojewódzkiego dokonuje uzupełnienia listy, wybierając nowych ławników w sposób określony w ustawie.”;
- 52) w art. 150 § 1 skreśla się.
- Art. 2.** W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz o zmianie ustawy — Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. Nr 4, poz. 8, Nr 19, poz. 68 i Nr 27, poz. 111) wprowadza się następujące zmiany:
- art. 3 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 3. 1. W skład Naczelnego Sądu Administracyjnego wchodzi: prezes, wiceprezesi, prezesi ośrodków zamiejscowych oraz sędziowie.
- Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego powołuje Prezydent Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.
 - Prezes i wiceprezesi Naczelnego Sądu Administracyjnego są powoływani spośród sędziów tego Sądu oraz odwoływani przez Prezydenta po zasięgnięciu opinii zgromadzenia ogólnego Naczelnego Sądu Administracyjnego.
 - Prezesa ośrodka zamiejscowego powołuje spośród sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego Prezes tego Sądu za zgodą kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego. Odwołanie następuje w tym samym trybie.”;
- w art. 5 pkt 2 skreśla się;
 - w art. 6:
 - w ust. 1 pkt 1 skreśla się,
 - ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, nie dotyczy profesorów oraz doktorów habilitowanych nauk prawnych w polskich szkołach wyższych, w Polskiej Akademii Nauk oraz w instytutach naukowo-badawczych i w innych placówkach naukowych.

3. W przypadkach wyjątkowych Prezydent, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, może powołać na stanowisko sędziego osobę, o której mowa w ust. 1 pkt 6, mimo krótszych okresów pozostawania na stanowiskach wymienionych w tym przepisie lub wykonywania zawodu adwokata.”;
 - w art. 7 wyrazy „zdaje Radzie Państwa sprawę z” zastępuje się wyrazami „informuje Krajową Radę Sądownictwa o”;
 - art. 8 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 8. 1. W Naczelnym Sądzie Administracyjnym działa Biuro Orzecznictwa, którym kieruje dyrektor powołany przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego spośród sędziów tego Sądu, po zasięgnięciu opinii kolegium. Odwołanie następuje w tym samym trybie.
- W skład Biura Orzecznictwa wchodzi sędziowie Naczelnego Sądu Administracyjnego i delegowani przez Ministra Sprawiedliwości sędziowie sądów powszechnych oraz osoby mające kwalifikacje sędziowskie, mianowane i zwalniane przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego.
 - Organizację Biura Orzecznictwa określa Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego.”;

- 6) w art. 9:
- ust. 2 i 3 skreśla się,
 - w ust. 4 po wyrazie „informuje” dodaje się wyrazy „Prezydenta oraz”, a wyrazy „a także Ministra Sprawiedliwości” skreśla się;
- 7) w art. 10 wyrazy „dotyczące sądów wojewódzkich oraz sędziów i pracowników tych sądów” zastępuje się wyrazami „ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych”.
- Art. 3.** W ustawie z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 45, poz. 241 oraz z 1989 r. Nr 33, poz. 175) wprowadza się następujące zmiany:
- art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. 1. Sąd Najwyższy jest naczelnym organem sądowym w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

2. Sąd Najwyższy sprawuje wymiar sprawiedliwości.”;
 - w art. 2 ust. 4 skreśla się;
 - w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Liczbę sędziów i prezesów Sądu Najwyższego ustala Prezydent Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.”;
 - w art. 6 ust. 2 skreśla się;
 - art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. Prezydent, w drodze rozporządzenia, określa organizację Sądu Najwyższego, szczegółowy zakres właściwości izb oraz zakres działania Biura Orzecznictwa, Biura Prezydzialnego oraz Biura Nadzoru Pozainstancyjnego w Izbie Wojskowej, a także zasady wewnętrznego postępowania Sądu Najwyższego.”;
 - w art. 8:
 - w ust. 2 wyrazy „w statucie i regulaminie Sądu Najwyższego” zastępuje się wyrazami „w przepisach wydanych na podstawie art. 7”;
 - ust. 3 skreśla się,
 - w ust. 4 na końcu wyrazy „i usterek” skreśla się,
 - ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Czynności wymienione w ust. 4 nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli.”;
 - w art. 9 w ust. 2 wyrazy „Radę Państwa” zastępuje się wyrazem „Prezydenta”;
 - w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego informuje Prezydenta i Krajową Radę Sądownictwa o istotnych problemach wynikających z działalności i orzecznictwa tego Sądu.”;
 - w art. 13 pkt 3 skreśla się;
 - art. 15 i 17 skreśla się;
 - w art. 18 w ust. 2 wyrazy „Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych” zastępuje się wyrazami „Ministra Pracy i Polityki Socjalnej”;
 - w art. 19 w ust. 3 w zdaniu pierwszym kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „a gdy zagadnienie prawne przedstawił Naczelny Sąd Administracyjny — w składzie pięciu sędziów”;
 - w art. 23 ust. 1 i 3 skreśla się;
 - w art. 29:
 - w ust. 1 wyrazy „Wyższego Sądu Dyscyplinarnego” zastępuje się wyrazami „Sądu Dyscyplinarnego”;
 - w ust. 2 wyrazy „Wyższy Sąd Dyscyplinarny” zastępuje się wyrazami „Sąd Dyscyplinarny”;
 - w ust. 3 wyrazy „Najwyższego Sądu Dyscyplinarnego” zastępuje się wyrazami „Wyższego Sądu Dyscyplinarnego”;
 - w art. 30 w ust. 1 pkt 2 skreśla się;
 - art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. 1. Sędziów Sądu Najwyższego powołuje Prezydent na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.

2. Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego powołuje spośród sędziów Sądu Najwyższego oraz odwołuje Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na wniosek Prezydenta, a prezesów Sądu Najwyższego — Prezydent.”;
 - art. 32—34 skreśla się;
 - art. 37 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37. 1. Przy powołaniu sędziego Sądu Najwyższego składa ślubowanie wobec Prezydenta według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście na powierzonym mi stanowisku sędziego Sądu Najwyższego służyć wiernie Narodowi Polskiemu, stać na straży prawa, obowiązki mojego urzędu wypełniać sumiennie, sprawiedliwość wymierzać bezstronnie według mego sumienia i zgodnie z przepisami prawa, dochować tajemnicy państwowej i służbowej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości”.

2. Przepis art. 59 § 3 ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych stosuje się.”;
 - w art. 38:
 - w ust. 1:
 - zdanie wstępne otrzymuje brzmienie: „Prezydent na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa odwołuje sędziego Sądu Najwyższego, jeżeli:”;
 - pkt 2 i 4 skreśla się,
 - pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) przekroczył 65 lat życia, chyba że Krajowa Rada Sądownictwa z inicjatywy Pierw-

- szego Prezesa lub na wniosek sędziego wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska, nie dłużej jednak niż do ukończenia 70 lat.”
- b) w ust. 2 wyrazy „Rada Państwa” zastępuje się wyrazami „Prezydent na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa”;
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Przed złożeniem wniosku o odwołanie z powodów określonych w ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 zasięga się opinii Kolegium Sądu Najwyższego oraz wysłuchuje wyjaśnień zainteresowanego, chyba że nie jest to możliwe.”;
- d) w ust. 5 wyrazy „nie powołany na nową kadencję lub” oraz wyrazy „i 2” skreśla się;
- 20) art. 39 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 39. Prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego o wydaleniu ze służby sędziowskiej oraz prawomocne orzeczenie sądu skazującego na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania stanowiska sędziego pociąga za sobą, z mocy prawa, utratę stanowiska sędziego Sądu Najwyższego; stosunek służbowy sędziego wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia.”;
- 21) w art. 41 w ust. 1 i 3 wyrazy „sędziego wojewódzkiego lub sędziego okręgowego sądu pracy i ubezpieczeń społecznych” zastępuje się wyrazami „lub sędziego sądu wojewódzkiego.”;
- 22) art. 43 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 43. 1. Sędzia jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim oraz stale podnosić kwalifikacje zawodowe.
2. Sędzia powinien w służbie i poza służbą strzec powagi sądu i unikać wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności sędziego lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.
3. W okresie zajmowania stanowiska sędzia nie może należeć do partii politycznej ani brać udziału w żadnej działalności politycznej. Zakaz działalności politycznej nie dotyczy posła i senatora.”;
- 23) art. 50 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 50. 1. Wynagrodzenie zasadnicze sędziów jest równe i stanowi, odpowiednio do rangi stanowiska sędziego, wielokrotność przeciętnego wynagrodzenia w sferze produkcji materialnej; wysokość wynagrodzenia sędziów różnicuje staż pracy i pełnione funkcje.
2. Wynagrodzenie sędziów i członków Biura Orzecznictwa określa, w drodze rozporządzenia, Prezydent po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa.”;
- 24) w art. 51 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Sędziemu przysługuje corocznie urlop dodatkowy w wymiarze 6 dni roboczych — po 10 latach pracy, a 12 dni roboczych — po 15 latach pracy. Do okresu pracy, od którego zależy wymiar urlopu dodatkowego, wlicza się wszystkie okresy zatrudnienia w sądzie lub prokuraturze na stanowiskach aplikantów, asesorów, sędziów i prokuratorów, a także okresy wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub zajmowania samodzielnego stanowiska w organach administracji państwowej, z którym związana była praktyka prawnicza, oraz inne okresy pracy, jeżeli z tytułu tego zatrudnienia przysługiwał zwiększony wymiar urlopu.”;
- 25) art. 53 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 53. W sprawach o roszczenia ze stosunku służbowego sędziemu przysługuje droga sądowa.”;
- 26) art. 57—59 otrzymują brzmienie:
- „Art. 57. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych sędziów Sądu Najwyższego są powołane Sąd Dyscyplinarny orzekający w pierwszej instancji i Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekający w drugiej instancji.
- Art. 58. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego mogą zgłosić Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego lub Kolegium Sądu Najwyższego.
- Art. 59. Od każdego prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie dyscyplinarne rewizję nadzwyczajną do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego mogą wnieść Krajowa Rada Sądownictwa lub Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, a także Minister Obrony Narodowej od orzeczenia dyscyplinarnego dotyczącego sędziego Sądu Najwyższego Izby Wojewódzkiej.”;
- 27) art. 60—67 skreśla się;
- 28) w art. 70:
- a) w ust. 1:
- w pkt 2 wyrazy „oraz sądów dyscyplinarnych” skreśla się,
- pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) przedstawianie Krajowej Radzie Sądownictwa kandydatów na stanowiska sędziów Sądu Najwyższego.”;
- b) w ust. 3 na końcu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Głosowanie jest tajne, jeżeli żądanie takie zgłosi chociażby jeden z obecnych członków Zgromadzenia.”;
- 29) w art. 72 ust. 4 skreśla się;
- 30) w art. 73:
- a) pkt 2 i 4 skreśla się,
- b) w pkt 7 wyrazy „statutu organizacyjnego i regulaminu Sądu Najwyższego” zastępuje się wyrazami

„rozporządzenia Prezydenta, o którym mowa w art. 7”;

- c) w pkt 8 wyrazy „i Radzie Państwa” zastępuje się wyrazami „Prezydentowi i Krajowej Radzie Sądowictwa”;

31) art. 74 skreśla się;

32) w art. 76 w ust. 2 wyrazy „i art. 52” zastępuje się wyrazami „art. 52 i 53”.

Art. 4. W ustawie z dnia 24 maja 1989 r. — Prawo o notariacie (Dz. U. Nr 33, poz. 176) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 pkt 6 oraz w art. 16 w § 1 pkt 2 skreśla się;

2) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. § 1. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych notariuszy są powołane sądy dyscyplinarne:

- 1) w pierwszej instancji — wojewódzkie sądy dyscyplinarne, które orzekają w składzie trzech notariuszy,
- 2) w drugiej instancji — Wyższy Sąd Dyscyplinarny, który orzeka w składzie jednego sędziego sądu wojewódzkiego jako przewodniczącego oraz dwóch notariuszy.

§ 2. Wojewódzki sąd dyscyplinarny działa w sądzie wojewódzkim, a Wyższy Sąd Dyscyplinarny przy Radzie do Spraw Notariuszy przy Ministrze Sprawiedliwości.

§ 3. Członków sądów dyscyplinarnych wybierają na czteroletnią kadencję okręgowe zgromadzenia notariuszy — do wojewódzkiego sądu dyscyplinarnego spośród notariuszy działających na obszarze właściwości danego sądu wojewódzkiego, a do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego — spośród sędziów sądów wojewódzkich i notariuszy zajmujących stanowiska na obszarze działania okręgowego zgromadzenia notariuszy.

§ 4. Rada do Spraw Notariuszy przy Ministrze Sprawiedliwości określa ogólną liczbę członków sądów dyscyplinarnych oraz wskazuje liczbę członków sądów dyscyplinarnych wybieranych przez poszczególne okręgowe zgromadzenia notariuszy.

§ 5. Przewodniczących sądów dyscyplinarnych i ich zastępców wybierają spośród siebie członkowie tych sądów.

§ 6. Obsługę organizacyjną i administracyjną sądów dyscyplinarnych zapewnia Ministerstwo Sprawiedliwości i prezesi sądów wojewódzkich.”;

3) po art. 32 dodaje się art. 32¹ w brzmieniu:

„Art. 32¹. § 1. Rzecznikiem dyscyplinarnym w sądzie

dyscyplinarnym jest notariusz wyznaczony przez Ministra Sprawiedliwości.

§ 2. Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród notariuszy lub sędziów.

§ 3. Do zasad i trybu postępowania dyscyplinarnego oraz do zawieszenia w pełnieniu obowiązków stosuje się odpowiednio przepisy ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych.

§ 4. Przepisy rozdziału 5 działu II ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych, dotyczące uprawnień kolegium sądu wojewódzkiego, stosuje się do kolegium notariuszy.”;

4) art. 38 otrzymuje brzmienie:

„Art. 38. Aplikant za naruszenie swoich obowiązków ponosi odpowiedzialność porządkową lub dyscyplinarną na zasadach obowiązujących mianowanych urzędników państwowych.”;

5) w art. 39 § 1 skreśla się;

6) w art. 43 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wybór sędziów i notariuszy do składu sądów dyscyplinarnych”.

Art. 5. W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 22, poz. 98, z 1987 r. Nr 21, poz. 123 i z 1989 r. Nr 34, poz. 178) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 16 dodaje się art. 16¹ w brzmieniu:

„Art. 16¹. Członek Trybunału Konstytucyjnego po zakończeniu kadencji ma prawo powrócić na poprzednio zajmowane stanowisko lub otrzymać stanowisko równorzędne poprzednio zajmowanemu, jeżeli nie ma przeszkód prawnych.”;

2) w art. 22 w ust. 1 wyrazy „prezes Państwowego Arbitrażu Gospodarczego” zastępuje się wyrazami „składy orzekające Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz sądów rewizyjnych”.

Art. 6. W ustawie z dnia 8 czerwca 1972 r. o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. Nr 23, poz. 166) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 skreśla się;

2) w art. 4 w § 2 na końcu dodaje się wyrazy „wymienionych w § 1 pkt 2”;

3) po art. 12 dodaje się art. 12¹ w brzmieniu:

„Art. 12¹. § 1. Sędziowie sądów wojskowych tworzą zgromadzenie sędziów sądów wojskowych. Przewodniczącym zgromadzenia jest Prezes Izby Wojskowej.

§ 2. Do zadań zgromadzenia sędziów sądów wojskowych należy:

- 1) wyłanianie i przedstawianie Ministrowi Obrony Narodowej kandyda-

tów na stanowiska sędziów sądów wojskowych,

- 2) wybór członka Krajowej Rady Sądownictwa,
- 3) wybór członków Sądu Dyscyplinarnego dla Sędziów Sądów Wojskowych,
- 4) wysłuchiwanie informacji Prezesa Izby Wojskowej o działalności sądów wojskowych oraz wyrażanie opinii w tym zakresie,
- 5) podejmowanie działań w sprawie doskonalenia kwalifikacji zawodowych sędziów i funkcjonowania sądów wojskowych,
- 6) wypowiedzanie się w sprawach obowiązków i praw sędziów,
- 7) wyrażanie opinii w sprawach zgłaszanych przez Ministra Obrony Narodowej lub Prezesa Izby Wojskowej.

§ 3. Dla wyłaniania kandydatur, wyboru oraz wyrażania opinii, o których mowa w § 2, jest wymagana obecność przynajmniej dwu trzecich liczby członków zgromadzenia sędziów sądów wojskowych. Uchwały w tych sprawach zapadają większością głosów, a w razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego. Głosowanie jest tajne, jeżeli żądanie takie zgłosi chociażby jeden z obecnych członków zgromadzenia.

§ 4. Posiedzenia zgromadzenia sędziów sądów wojskowych zwołuje przewodniczący z własnej inicjatywy lub na wniosek jednej trzeciej liczby sędziów.”

4) w art. 20:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sędzia jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim oraz stale podnosić kwalifikacje zawodowe.”

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. W okresie zajmowania stanowiska sędzia nie może należeć do partii politycznej ani brać udziału w żadnej działalności politycznej. Zakaz działalności politycznej nie dotyczy posła i senatora.”

5) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. Przy powoływaniu sędziego składa ślubowanie wobec Prezydenta według roty ustalonej dla sędziów.”

6) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. § 1. Sędziów powołuje Prezydent Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.

§ 2. Kandydatury na stanowiska sędziów wyłonione przez zgromadzenie sędziów sądów wojskowych zgłasza Krajowej Radzie Sądownictwa Minister Obrony Narodowej.”

7) w art. 24:

a) w § 1 pkt 1 skreśla się,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Od wymagań określonych w § 1 pkt 3 i 4 są wolni:

- 1) profesorowie i doktorzy habilitowani nauk prawnych w polskich szkołach wyższych, w Polskiej Akademii Nauk oraz w innych placówkach naukowych i naukowo-badawczych,
- 2) osoby, które zajmowały stanowiska sędziowskie lub notariuszy albo stanowiska prokuratorów, wiceprokuratorów i podprokuratorów,
- 3) adwokaci oraz radcowie prawni, którzy wykonywali ten zawód co najmniej przez trzy lata.”

c) § 4 skreśla się;

8) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. § 1. Strojem urzędowym sędziego na rozprawie jest umundurowanie wojskowe, a przewodniczącego ponadto łańcuch z godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 2. Minister Obrony Narodowej określa szczegóły umundurowania sędziów.”

9) art. 29 i 30 otrzymują brzmienie:

„Art. 29. Sędziowie są nieusuwalni ze swojego stanowiska, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w niniejszej ustawie.

Art. 30. § 1. Prezydent na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa odwołuje sędziego, jeżeli zrzekł się swego stanowiska.

§ 2. Prezydent na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa odwołuje sędziego we wszystkich przypadkach, w których stosownie do przepisów o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oficer podlega zwolnieniu z tej służby. Krajowej Radzie Sądownictwa zgłasza wniosek Minister Obrony Narodowej po wysłuchaniu opinii Prezesa Izby Wojskowej.”

10) art. 31 skreśla się;

11) art. 33 otrzymuje brzmienie:

„Art. 33. Sędziego nie można zwolnić z zawodowej służby wojskowej przed odwołaniem go ze stanowiska sędziego lub przed utratą przez niego tego stanowiska.”

12) w art. 34 powołanie „art. 29” zastępuje się powołaniem „art. 30 § 1”;

- 13) w art. 41:
- w § 1 wyrazy „wybranych spośród sędziów Izby Wojskowej” skreśla się,
 - § 2 skreśla się,
 - w § 4 wyrazy „sędziów Izby Wojskowej lub” skreśla się;
- 14) art. 46 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 46. Organizację i sposób wyboru Sądu Dyscyplinarnego, tryb postępowania dyscyplinarnego oraz udzielanie zezwoleń na wszczęcie postępowania karnego przeciwko sędziemu określa, w drodze rozporządzenia, Prezydent na wniosek Ministra Obrony Narodowej.”;
- 15) w art. 48 w § 3 wyrazy „którzy dają rękojmię należytego wykonywania obowiązków ławnika” skreśla się;
- 16) w art. 49 w § 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) w razie przeniesienia do innej jednostki wojskowej.”;
- 17) po art. 49 dodaje się art. 49¹ w brzmieniu:
- „Art. 49¹. Do udziału w sprawie można wyznaczyć ławników wybranych do innego sądu wojskowego, jeżeli przemawia za tym względ na usprawienie postępowania sądowego.”;
- 18) art. 50 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 50. Zebranie żołnierzy, zwykłą większością głosów, odwołuje ławnika w razie:
- skazania go prawomocnym wyrokiem,
 - niewykonywania obowiązków ławnika,
 - zachowania godzącego w powagę sądu.”;
- 19) w art. 52 w § 1 i w art. 55 wyrazy „w art. 24 § 1 pkt 1—3” zastępuje się wyrazami „w art. 24 § 1 pkt 2 i 3”;
- 20) w art. 56 w § 1 wyrazy „w art. 24 § 1 pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „w art. 24 § 1 pkt 2”;
- 21) w art. 61 w § 2:
- wyrazy „daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków obrońcy wojskowego oraz” skreśla się,
 - w pkt 2 kropkę zastępuje się wyrazem „albo”,
 - dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
- „3) wykonywała co najmniej przez trzy lata zawodów radcy prawnego w jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej.”;
- 22) po art. 61 dodaje się art. 61¹ w brzmieniu:
- „Art. 61¹. § 1. Osoby wymienione w art. 61 § 2 pkt 2 nie mogą w ciągu dwóch lat od opuszczenia stanowisk sędziego sądu wojskowego lub prokuratora w wojskowej jednostce organizacyjnej Prokuratury uzyskać wpisu z prawem wykonywania obowiązków obrońcy wojskowego przed tym sądem, na obszarze właściwości którego zajmowały te stanowiska w okresie ostatniego roku.
- § 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do sędziów Izby Wojskowej oraz prokuratorów Naczelnej Prokuratury Wojskowej.”;
- 23) w art. 62 wyrazy „uwzględniając przy tym potrzeby wymiaru sprawiedliwości w Siłach Zbrojnych” skreśla się;
- 24) po art. 62 dodaje się art. 62¹ w brzmieniu:
- „Art. 62¹. § 1. Obrońca wojskowy nie będący adwokatem przed rozpoczęciem wykonywania czynności obrońcy składa wobec szefa właściwego sądu wojskowego ślubowanie według roty ustalonej dla adwokatów.
- § 2. Obrońca występuje na rozprawie przed sądem wojskowym w todzie.”;
- 25) art. 63 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 63. § 1. Obrońcę wojskowego skreśla się z listy obrońców wojskowych, jeżeli przestał czynić zadość wymaganiom określonym w art. 61 § 2 oraz w razie ukończenia 70 roku życia, jak również na jego prośbę.
- § 2. Obrońcę nie będącego adwokatem skreśla się z listy obrońców wojskowych również w razie stwierdzenia postępowania sprzecznego z prawem bądź za naruszenie swych obowiązków związanych z obroną; przed powzięciem decyzji należy umożliwić zainteresowanemu złożenie wyjaśnień.
- § 3. Skreślenie z listy obrońców wojskowych zarządza Prezes Izby Wojskowej.”;
- 26) art. 66 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 66. Do udziału w sprawie w charakterze obrońcy dopuszcza się adwokata nie będącego obrońcą wojskowym, któremu strona udzieliła pełnomocnictwa.”;
- 27) w art. 68 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:
- „§ 1¹. Do sędziów sądów wojskowych stosuje się przepisy art. 75 i 79 ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych, z tym że urlopu, o którym mowa w art. 75, udziela się, jeżeli sędzia nie uzyskał wcześniej prawa do urlopu dodatkowego, określonego w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.”;

28) w art. 71:

- a) w § 1 wyrazy „Sędziego Izby Wojskowej, który w czasie trwania kadencji został odwołany przez Radę Państwa ze stanowiska” zastępuje się wyrazami „Sędziego Izby Wojskowej, który został odwołany przez Prezydenta ze stanowiska”,
- b) § 3 skreśla się.

Art. 7. Minister Sprawiedliwości powoła prezesów sądów wojewódzkich na okres kadencji, w trybie określonym ustawą, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, a wiceprezesów sądów wojewódzkich, prezesów i wiceprezesów sądów rejonowych — w terminie 6 miesięcy.

Art. 8. 1. Zebrania sędziów sądów rejonowych, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, wybiorą delegatów sędziów sądów rejonowych do zgromadzeń ogólnych sędziów.

2. Zgromadzenia ogólne sędziów, w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, wybiorą członków kolegiów sądów wojewódzkich.

3. Do czasu powołania zgromadzeń ogólnych sędziów i kolegiów sądów wojewódzkich na podstawie niniejszej ustawy pełnią swe funkcje zgromadzenia ogólne sędziów i kolegia sądów wojewódzkich w dotychczasowym składzie.

Art. 9. Kadencja Sądu Najwyższego, trwająca w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, kończy się z dniem 30 czerwca 1990 r.

Art. 10. 1. Krajowa Rada Sądownictwa, w terminie 3 miesięcy od dnia podjęcia działalności przez Radę, przedstawi Prezydentowi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wnioski o powołanie sędziów Sądu Najwyższego spośród kandydatów, którymi są:

- 1) sędziowie Sądu Najwyższego upływającej kadencji,
- 2) osoby posiadające kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska sędziego Sądu Najwyższego, zgłoszone, w terminie 1 miesiąca od dnia podjęcia działalności przez Radę, przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Obrony Narodowej, Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, zgromadzenia ogólne sędziów Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, w sądach wojewódzkich i zgromadzenie sędziów sądów wojskowych, Naczelną Radę Adwokacką, Krajową Radę Radców Prawnych, Zrzeszenie Prawników Polskich, rady wydziałów prawa szkół wyższych oraz Polską Akademię Nauk.

2. Krajowa Rada Sądownictwa przedstawi wnioski o powołanie sędziów Sądu Najwyższego, z uwzględnieniem podziału Sądu Najwyższego na izby, po wysłuchaniu opinii kolegium Sądu Najwyższego obecnej kadencji co do potrzebnej liczby sędziów w poszczególnych izbach.

Art. 11. 1. Sędzia Sądu Najwyższego kadencji trwającej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, który nie zostanie powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, ma prawo powrócić na stanowisko zajmowane po-

przednio lub otrzymać stanowisko równorzędne poprzednio zajmowanemu, jeżeli nie ma przeszkód prawnych.

2. Sędzia, o którym mowa w ust. 1, może przejść na emeryturę po przepracowaniu 25 lat przez kobietę i 30 lat przez mężczyznę.

3. Sędziego Izby Wojskowej, kadencji trwającej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, który nie zostanie powołany na stanowisko sędziego Izby Wojskowej, powołuje się za jego zgodą na odpowiednie stanowisko sędziowskie lub wyznacza na inne stanowisko służbowe w Siłach Zbrojnych, a w przypadku niewyrażenia zgody — zwalnia się z zawodowej służby wojskowej z zachowaniem wszelkich uprawnień przysługujących żołnierzowi zwolnionemu z tej służby z przyczyn, które nie powodują utraty tych uprawnień. Korzysta on również z innych uprawnień przewidzianych w niniejszej ustawie.

4. Sędzia, o którym mowa w ust. 1, ma prawo przez okres 6 miesięcy od zakończenia kadencji Sądu Najwyższego do wynagrodzenia odpowiadającego stanowisku, które zajmował, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. W razie podjęcia przez sędziego niżej płatnej pracy w pełnym wymiarze najpóźniej przed końcem okresu, o którym mowa w ust. 4, sędziemu przysługuje dodatek wyrównawczy stanowiący różnicę pomiędzy wynagrodzeniem odpowiadającym stanowisku, które zajmował, a wynagrodzeniem pobieranym w nowym miejscu pracy. Dodatek przysługuje do dnia 23 maja 1992 r. i ma zastosowanie także do Pierwszego Prezesa i prezesów Sądu Najwyższego.

Art. 12. 1. Zgromadzenia ogólne sędziów Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz zebranie przedstawicieli zgromadzeń ogólnych sędziów w sądach wojewódzkich — w terminie trzech miesięcy od dnia określenia przez Krajową Radę Sądownictwa liczby sędziów sądów dyscyplinarnych — wybiorą sędziów tych sądów.

2. Do czasu wyboru sądów dyscyplinarnych na podstawie niniejszej ustawy działają sądy dyscyplinarne utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów.

3. Nie zakończone prawomocnie sprawy do dnia wyboru sądów dyscyplinarnych na podstawie niniejszej ustawy, toczące się w dotychczasowych sądach dyscyplinarnych, przekazuje się do dalszego rozpoznania odpowiednio Sądowi Dyscyplinarnemu i Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu.

Art. 13. 1. Rada do Spraw Notariuszy przy Ministrze Sprawiedliwości, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, wykona czynności, o których mowa w art. 32 § 4 ustawy — Prawo o notariacie, oraz określi termin wyborów członków sądów dyscyplinarnych.

2. Do czasu wyboru sądów dyscyplinarnych na podstawie ustawy — Prawo o notariacie działają sądy dyscyplinarne utworzone na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Nie zakończone prawomocnie do dnia wyboru sądów dyscyplinarnych na podstawie ustawy — Prawo o

notariacie, sprawy toczące się w dotychczasowych sądach dyscyplinarnych przekazuje się sądom dyscyplinarnym utworzonym na podstawie ustawy — Prawo o notariacie.

Art. 14. Minister Sprawiedliwości może powierzyć asesorowi sądowemu, pełniącemu czynności w sądzie rejonowym w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, pełnienie czynności sędziowskich na czas przekraczający dwa lata, nie dłuższy jednak niż do dnia 30 czerwca 1990 r.

Art. 15. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w niniejszej ustawie pozostają w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze, jeżeli nie są z nią sprzeczne.

Art. 16. Minister Sprawiedliwości ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolite teksty ustawy — Prawo o ustroju

sądów powszechnych oraz ustawy o Sądzie Najwyższym, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji działów, rozdziałów, artykułów, paragrafów, ustępów i punktów.

Art. 17. Minister Obrony Narodowej ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy o ustroju sądów wojskowych, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, paragrafów i punktów.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:
W. Jaruzelski